

Міністерство освіти і науки України

*Львівський національний університет ветеринарної
медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького*

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра менеджменту

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

**Методичні рекомендації до виконання практичних
занять та завдання для перевірки знань
здобувачів другого магістерського рівня
зі спеціальності 073 “Менеджмент”**

Львів 2020

Укладач: д.е.н., проф. Колодійчук В.А.

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Методичні рекомендації до виконання практичних занять та завдання для перевірки знань здобувачів другого магістерського рівня зі спеціальності 073 “Менеджмент”

Рекомендовано до друку навчально-методичною радою факультету економіки та менеджменту Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького

***Протокол № 3
«25» серпня 2020 р.***

Зміст

Вступ.....	4
Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни.....	6
Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою.....	7
Питання для контролю знань.....	9
Тестові завдання	11
Критерії оцінювання результатів навчання.....	29
Бібліографічний список.....	30

ВСТУП

Система корпоративного управління являє собою організаційну модель, за допомогою якої акціонерні товариства представляють й захищають інтереси своїх інвесторів. Ця система може містити в собі багато елементів: від ради директорів до схем оплати праці виконавчої ланки й механізмів оголошення банкрутства. Тип застосовуваної моделі корпоративного управління залежить від структури підприємства, що існує в рамках ринкової економіки, і відображає сам факт поділу функцій володіння й управління сучасною корпорацією.

Предметом навчальної дисципліни є система управління та організаційно-економічний механізм функціонування на мікро- та макрорівнях, формування механізму розвитку інтегрованих корпоративних утворень.

Мета вивчення дисципліни – ознайомлення студентів із теоретичними основами корпоративного управління, інституційними та інформаційними інструментами забезпечення функціонування системи корпоративного управління на вітчизняних підприємствах, оволодіння теорією та практикою результативного управління організацією у мінливих умовах соціально-економічного оточення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

знати:

- місце корпоративного управління в загальній системі управління підприємством;
- чинне законодавство в Україні з корпоративного управління;
- зовнішні й внутрішні чинники, що впливають на систему корпоративних відносин;
- типи, категорії та характерні ознаки акцій як пайових цінних паперів, процедури випусків цінних паперів;
- органи корпоративного управління та учасники корпоративних відносин.

вміти:

- проводити аналіз системи корпоративного управління акціонерного товариства;
- формувати органи управління акціонерного товариства згідно з їх функціями та статутом;
- розробляти положення про органи управління акціонерних товариств;
- готувати документи для проведення загальних зборів акціонерів, наглядових рад;
- взаємоузгоджувати діяльність представницьких, виборних та виконавчих органів управління корпоративного підприємства;

набути навиків:

володіння методами та засобами прийняття управлінських рішень у системі корпоративного управління..

**Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни,
ГОДИН**

Назви розділів	усього	лекції	практичні заняття	самостійна робота
<u>Тема 1.</u> Особливості організації і функціонування корпорацій	15	2	2	11
<u>Тема 2.</u> Теоретичні основи корпоративного управління	15	2	2	11
<u>Тема 3.</u> Зовнішня сфера корпоративного управління	15	2	2	11
<u>Тема 4.</u> Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	15	2	2	11
<u>Тема 5.</u> Стратегічне планування діяльності корпорації	15	2	2	11
<u>Тема 6.</u> Управління корпоративними витратами	15	2	2	11
<u>Тема 7.</u> Звітність та контролювання в системі корпоративного управління	15	2	2	11
<u>Тема 8.</u> Оцінювання ефективності корпоративного менеджменту	15	2	2	11
<i>Усього годин</i>	120	16	16	88

Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою

Тема 1. Особливості організації і функціонування корпорацій

- 1.1. Суть корпорації та роль корпоративного управління у забезпеченні інтересів акціонерів.
- 1.2. Формування і розвиток корпоративних відносин в Україні.
- 1.3. Види корпоративних цінних паперів і їх особливості.

Питання для самостійного вивчення:

Історичні етапи становлення корпоративних відносин в Україні. Особливості американської, німецької та японської систем корпоративного управління.

Тема 2. Теоретичні основи корпоративного управління

- 2.1. Сутність корпоративного управління
- 2.2. Суб'єкти й об'єкти корпоративного управління
- 2.3. Середовище корпорації
- 2.4. Підходи до визначення корпоративного управління
- 2.5. Моделі корпоративного управління.

Питання для самостійного вивчення:

Характеристика суб'єктів і об'єктів корпоративного управління. Систематизація факторів зовнішнього середовища корпорації. Моделі корпоративного управління.

Тема 3. Зовнішня сфера корпоративного управління

- 3.1. Форми і функції державного регулювання
- 3.2. Суб'єкти управління державними підприємствами та корпоративними правами
- 3.3. Сутність депозитарної системи
- 3.4. Фінансове посередництво і його функції

Питання для самостійного вивчення:

Депозитарії і зберігачі цінних паперів. Інститути спільного інвестування.

Тема 4. Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління

4.1. Учасники корпорацій

4.2. Особливості створення корпорацій в Україні

4.3. Органи управління акціонерним товариством в Україні

Питання для самостійного вивчення:

Структура та функції органів управління акціонерним товариством в Україні.

Тема 5. Стратегічне планування діяльності корпорації

5.1. Принципи стратегічного планування

5.2. Інструменти стратегічного планування

5.3. Особливості розроблення та реалізації корпоративної стратегії.

Питання для самостійного вивчення:

Алгоритм розроблення та реалізації корпоративної стратегії.

Тема 6. Управління корпоративними витратами

6.1. Сутність та підходи до процесу управління корпоративними витратами

6.2. Планування витрат корпорації

6.3. Формування зведеного кошторису витрат на виробництво продукції.

6.4. Калькулювання витрат та формування кошторисів

Питання для самостійного вивчення:

Порядок та особливості формування зведеного кошторису витрат на виробництво продукції

Тема 7. Звітність та контролювання в системі корпоративного управління

7.1. Мета та принципи створення системи розкриття інформації

7.2. Загальні вимоги до фінансової звітності

7.3. Принципи підготовки фінансової звітності

7.4. Внутрішній та зовнішній аудит в корпораціях

7.5. Види корпоративного контролю

Питання для самостійного вивчення:

Форми фінансової звітності корпорацій. Порядок складання консолідованої фінансової звітності (форми документів).

Тема 8. Оцінювання ефективності корпоративного менеджменту

8.1. Удосконалення діяльності органів управління корпорацією

8.2. Оцінка якості корпоративного управління

Питання для самостійного вивчення:

Показники оцінки ефективності корпоративного управління.

Питання для контролю знань

1. Особливості формування і розвитку фондового ринку в Україні.
2. Проблеми і перспективи продажів найкрупніших пакетів акцій на фондовому ринку України.
3. Створення проблеми розвитку корпоративного сектору в Україні.
4. Проблеми вдосконалення законодавства у сфері корпоративного управління.
5. Особливості української моделі корпоративного управління.
6. Особливості приватизації підприємств в Україні.
7. Вплив держави на систему корпоративного управління.
8. Шляхи подолання конфліктів інтересів у корпораціях.
9. Правове регулювання корпоративного управління.
10. Особливості діяльності акціонерного товариства.
11. Характеристика діяльності різних типів акціонерних товариств.
12. Економіко-соціальні передумови виникнення акціонерних товариств.
13. Особливості формування акціонерного капіталу.
14. Основні етапи розвитку корпоративного менеджменту.

15. Стратегічний підхід до управління акціонерним товариством.
16. Особливості стратегічного управління в корпораціях США та Японії.
17. Корпоративна стратегія: сутність, поняття, етапи розвитку.
18. Особливості формування органів управління корпорації.
19. Аналіз прибутковості акціонерного капіталу.
20. Характеристика основних учасників корпоративних відносин.
21. Сутність дивідендів та фактори, що визначають дивідендну політику акціонерного товариства.
22. Особливості виплати дивідендів в Україні.
23. Організаційно-правові питання діяльності акціонерних товариств.
24. Місце інформації в корпоративному управлінні.
25. Шляхи підвищення ефективності системи управління корпоративними структурами.
26. Особливості управління державними корпоративними правами в Україні.
27. Історія виникнення акціонерної форми господарювання.
28. Акції, їх види та особливості обігу в Україні.
29. Статутний капітал як основа створення і функціонування корпорації.
30. Власний капітал акціонерного товариства: склад, оптимальна структура, методи оцінки.
31. Формування, розподіл і використання прибутку акціонерного товариства.
32. Захист прав акціонерів: правові і економічні аспекти.
33. Роль, види і стан фінансового посередництва в системі корпоративного управління в Україні.
34. Система корпоративного управління в США.
35. Система корпоративного управління в Німеччині.
36. Система корпоративного управління в Японії.
37. Міжнародні стандарти корпоративного управління.
38. Депозитарна система в Україні: особливості становлення і розвитку.
39. Фінансовий моніторинг корпоративних утворень.

Тестові завдання

1. Під терміном «корпорація» розуміється:

- А) товариство з обмеженою відповідальністю;
- Б) акціонерне товариство;
- В) командитне товариство;
- Г) пайове товариство.

2. Основні ознаки, що характеризують корпорацію такі:

- А) корпорацією управляють її вищі органи;
- Б) відповідальність акціонерів за зобов'язаннями корпорації не обмежена їхніми частками;
- В) акціонер має право вільно розпоряджатися своїми акціями;
- Г) відповіді а і в правильні.

3. Акціонерне товариство є формою підприємництва, капітал якого спочатку формується за рахунок:

- А) емісії та продажу акцій на первинному ринку;
- Б) випуску облігацій;
- В) продажу акцій і облігацій;
- Г) немає правильної відповіді.

4. Купивши акцію, фізична чи юридична особа стає власником акціонерного товариства відповідно до:

- А) ринкової вартості акції;
- Б) номінальної вартості акції;
- В) ринкової вартості акції та терміну її обігу;
- Г) відповіді а і в правильні.

5. Акція з економічного погляду є:

- А) титулом власності;
- Б) капіталом, що дає дохід;
- В) юридичним документом;
- Г) відповіді а і б правильні.

- 6. В якому випадку емітент може вести реєстр іменних акцій самостійно:**
- А) Якщо кількість акціонерів не перевищує 200;
  - Б) Якщо кількість акціонерів не перевищує 500;
  - В) Якщо кількість акціонерів не перевищує 400;
  - Г) Якщо кількість акціонерів не перевищує 1000.
- 7. Фірми-реєстратори зобов'язані подавати до ДКЦПФР інформацію про власників, що володіють: більш як 10 % акцій емітента.**
- А) більш як 10 % акцій емітента;
  - Б) більш як 5 % акцій емітента;
  - В) більш як 50 % акцій емітента;
  - Г) більш як 25 % акцій емітента.
- 8. Рішення про припинення діяльності АТ у будь-якій формі є виключною компетенцією:**
- А) Засновників;
  - Б) Правління;
  - В) Загальних зборів акціонерів;
  - Г) немає правильної відповіді.
- 9. Фінансові особливості філій і представництв акціонерних товариств полягають у тому, що вони:**
- А) є юридичними особами;
  - Б) не є юридичними особами;
  - В) можуть зберігати юридичну самостійність в особливих випадках;
  - Г) немає правильної відповіді.
- 10. З утворенням дочірніх підприємств пов'язане формування:**
- А) представництв;
  - Б) філій;
  - В) дочірніх підприємств;

Г) холдингів.

11. Серед материнських компаній розрізняють такі види холдингу:

- А) чисті;
- Б) представницькі;
- В) змішані;
- Г) відповіді а і в правильні.

12. Виділяють такі системи корпоративного управління:

- А) німецька;
- Б) азіатська;
- В) американська;
- Г) відповіді а і в правильні.

13. Основним нормативним актом, що регулює питання управління акціонерними товариствами в Україні, є:

- А) Закон України "Про підприємства";
- Б) Закон України "Про акціонерні товариства";
- В) Закон України "Про господарські товариства";
- Г) відповіді Б і В правильні.

14. Створення, реорганізації та ліквідації дочірніх підприємств, філій і представництв, затвердження їх статутів і положень є компетенцією:

- А) правління;
- Б) Загальних зборів;
- В) Ревізійної комісії;
- Г) немає правильної відповіді.

15. Акція дає право на отримання:

- А) інвестицій;
- Б) дивідендів;
- В) відсотків;
- Г) немає правильної відповіді.

16. Залежно від обсягів прав, що закріплюють акції, вони поділяються на:

- А) прості та привілейовані (преференційні);
- Б) іменні та на пред'явника;
- В) привілейовані (преференційні);
- Г) відповіді а і в правильні.

17. За формою існування акції поділяються на:

- А) прості та привілейовані (преференційні);
- Б) іменні та на пред'явника;
- В) паперові (документарні) і бездокументарні;
- Г) немає правильної відповіді.

18. Промислову емісію акцій здійснюють у таких випадках:

- А) перетворення закритого АТ на відкрите;
- Б) у разі заснування нового АТ;
- В) відповіді А і Б правильні;
- Г) немає правильної відповіді.

19. Можливі такі способи публічного розміщення акцій і облігацій:

- А) безпосередній продаж інвесторам за допомогою *андеррайтерів*;
- Б) лістинг;
- В) підписка;
- Г) відповіді А і В правильні.

20. До основних витрат, пов'язаних з продажем акцій відносять:

- А) спред;
- Б) лістинг;
- В) маржа;
- Г) немає правильної відповіді.

21. Достроковий викуп випущених облігацій із заміною їх на облігації нового випуску з нижчою процентною ставкою називається:

- А) консолідація;
- Б) лістинг;
- В) рефінансування;
- Г) немає правильної відповіді.

22. Реєстратор – це:

- А) акціонерне товариство, яке реєструється як юридична особа;
- Б) державний орган, який здійснює реєстрацію підприємств;
- В) юридична особа, яка здійснює реєстраційну діяльність за дозволом ДКЦПФР, на ведення реєстру іменних цінних паперів;
- Г) громадська організація, що контролює і реєструє емітентів.

23. Резервний фонд корпорації створюється у розмірі:

- А) 25% від власного капіталу;
- Б) 25% від статутного капіталу;
- В) за рішенням керівництва;
- Г) не менше 10% від прибутку.

24. Діяльність акціонерного товариства припиняється шляхом:

- А) реорганізації або ліквідації;
- Б) поділу, виокремлення, ліквідації;
- В) санації;
- Г) розпродажу майна.

25. Дивіденди – це:

- А) один із видів цінних паперів;
- Б) частка прибутку, що залишається на підприємстві;
- В) форма розрахунку з замовниками;
- Г) частина, що виплачуються власникам акцій.

26. Ефект синергізму полягає у тому, що:

- А) вартість нової компанії нижча за вартість окремих, що злилися;
- Б) збільшення прибутку підприємства відбувається за рахунок купівлі акцій інших компаній;
- В) вартість нової компанії вища за вартість окремих, що злилися;
- Г) вартість окремих компаній вища за вартість новоствореної компанії.

27. Вищим органом управління акціонерного товариства є:

- А) Наглядова рада;
- Б) Правління;
- В) Загальні збори;
- Г) Ревізійна комісія.

28. Голосування на Загальних зборах корпорації здійснюється за таким принципом:

- А) одна акція – один голос;
- Б) один учасник – один голос;
- В) 1% акцій – 1 голос;
- Г) немає обмежень.

29. У період між Загальними зборами керівництво акціонерним товариством здійснює:

- А) Спостережна рада;
- Б) Ревізійна комісія;
- В) Правління;
- Г) Голова правління.

30. Який пакет акцій вважається контрольним:

- А) 25% акцій;
- Б) 50% + 1 акція;
- В) 45% + 1 акція;
- Г) понад 35% акцій.

- 31. Скільки блокуючих пакетів першого рівня може бути в межах одного акціонерного товариства:**
- А) 5;
  - Б) 2;
  - В) жодного;
  - Г) більше 10.
- 32. Безстроковий документ, що підтверджує право власника на частину спільного капіталу акціонерного товариства це:**
- А) облігація;
  - Б) акція;
  - В) опціон;
  - Г) чек.
- 33. Особа, яка має право власності на акції це:**
- А) емітент;
  - Б) акціонер;
  - В) кредитор;
  - Г) засновник.
- 34. В Україні акціонерні товариства можуть випускати акції:**
- А) встановленої номінальної вартості;
  - Б) без зазначеної номінальної вартості;
  - В) відповіді а і б правильні;
  - Г) немає правильної відповіді.
- 35. Цінний папір, що засвідчує право покупця на отримання його номінальної вартості і відсотків – це:**
- А) акція;
  - Б) опціон;
  - В) облігація;
  - Г) депозитна розписка.
- 36. Облігація, за якою в емітента залишається право повернути борг раніше дати платежу називається:**

- А) облігація без зазначеного терміну обігу;
- Б) облігація з можливістю дострокового погашення;
- В) конвертована облігація;
- Г) відклична облігація.

37. Облігації з фіксованим річним доходом називаються:

- А) привілейованими;
- Б) звичайними;
- В) іменними;
- Г) купонними.

38. Цінний папір, що обертається на ринку і підтверджує право власника на певну кількість цінних паперів депонованих у депозитарії – це:

- А) єврооблігація;
- Б) акція;
- В) депозитна розписка;
- Г) опціон.

39. Стандартизований контракт, який дає право його власнику на придбання активу у визначений термін це:

- А) акція;
- Б) опціон;
- В) облігація;
- Г) депозитна розписка.

40. Акціонерний капітал корпорації доповнюється борговим капіталом, котрий розглядається як:

- А) інвестиція;
- Б) функціонуючий капітал;
- В) резервний капітал;
- Г) леверидж.

41. Дивідендна політика корпорації є складовою:

- А) інвестиційної політики;
- Б) податкової політики;

- В) фінансової політики;
- Г) пайової політики.

42. Довгострокові зобов'язання і акції корпорації реєструються в:

- А) Комісії з інвестиційної політики;
- Б) Комісії з цінних паперів і фондового ринку;
- В) Державній комісії реєстрації цінних паперів;
- Г) немає правильної відповіді.

43. Корпорації, чиї цінні папери обертаються на фондових біржах, проходять:

- А) процедуру реєстрації;
- Б) процедуру лістингу;
- В) процедуру лізингу;
- Г) відповіді а та б правильні.

44. Основною метою діяльності корпорації є:

- А) отримання прибутку;
- Б) мінімізація витрат;
- В) збільшення ринку збуту;
- Г) збільшення ринкової вартості акцій в інтересах її власника.

45. До функцій корпорацій відносять:

- А) формування капіталу;
- Б) контроль за місцем корпорації на ринку;
- В) розподіл і використання капіталу;
- Г) відповіді а і в правильні.

46. Формування капіталу корпорацій залежить від:

- А) рівня прибутковості корпорації;
- Б) узгодження дій акціонерів;
- В) розмірів отриманих кредитів;
- Г) стану фінансового ринку.

47. Головна мета корпорації у визначенні структури капіталу полягає у тому, що:

- А) ціна капіталу найвища, а вартість корпорації – найнижча;
- Б) ціна капіталу найнижча, а вартість корпорації – найвища;
- В) ціна капіталу найвища і вартість корпорації найвища;
- Г) ціна корпорації найнижча і вартість корпорації найнижча.

48. Платою за залучений акціонерний капітал є:

- А) прибуток;
- Б) дивіденди;
- В) проценти;
- Г) відповіді Б і В правильні.

49. Ціна капіталу корпорації визначається на основі:

- А) стану ринку фінансових послуг;
- Б) економічної ситуації в державі;
- В) попиту і пропозиції;
- Г) немає правильної відповіді.

50. На підставі фінансової та інвестиційної політики корпорації приймаються рішення щодо:

- А) визначення оптимальної структури капіталу;
- Б) оптимального розподілу капіталу корпорації;
- В) збалансування між сформованим капіталом і його витратами;
- Г) відповіді А і Б правильні.

51. У фінансовій звітності корпорації формування капіталу і його використання виражаються як:

- А) активи = позиковий капітал + власний капітал;
- Б) активи = зобов'язання + власний капітал;
- В) активи = довгостроковий капітал + короткотерміновий капітал;
- Г) немає правильної відповіді.

52. Активи корпорації відображають:

- А) зобов'язання корпорації;
- Б) якими ресурсами володіє корпорація;
- В) фінансовий стан корпорації;
- Г) немає правильної відповіді.

53. Чиста вартість корпорації являє собою:

- А) різницю між довгостроковими і короткостроковими активами;
- Б) різницю між активами і зобов'язаннями;
- В) різницю між власним і запозиченим капіталом;
- Г) немає правильної відповіді.

54. Власний капітал корпорації являє собою:

- А) різницю між сумою активів і сумою зобов'язань;
- Б) різницю між чистого прибутку і зобов'язаннями;
- В) різницю між власним і запозиченим капіталом;
- Г) немає правильної відповіді.

55. Підсумковим рядком звіту про прибуток корпорації є:

- А) чистий прибуток акціонерів, що залишається після сплати податків;
- Б) чистий прибуток акціонерів, що залишається після виплати дивідендів на привілейовані акції;
- В) чистий прибуток акціонерів, що залишається після виплати дивідендів на звичайні акції;
- Г) немає правильної відповіді.

56. Амортизація включається в доходи, які:

- А) отримані від капітальних вкладень;
- Б) отримані від поточних операцій;
- В) отримані від інвестиційної діяльності;
- Г) немає правильної відповіді.

57. У фінансовій практиці застосовуються такі методи аналізу фінансової звітності:

- А) аналітичний;

- Б) горизонтальний;
- В) метод коефіцієнтів;
- Г) відповіді б і в правильні.

58. Чистий прибуток на акцію (ПНА) — (EPS) використовується для оцінки:

- А) прогнозних результатів діяльності ВАТ;
- Б) минулих результатів діяльності ВАТ;
- В) фінансового стану ВАТ;
- Г) відповіді б і в правильні.

59. Консолідована фінансова звітність складається шляхом:

- А) віднімання показників фінансової звітності дочірніх підприємств від аналогічних показників материнської компанії;
- Б) додавання показників фінансової звітності філій та представництв до аналогічних показників материнської компанії;
- В) додавання показників фінансової звітності дочірніх підприємств до аналогічних показників материнської компанії;
- Г) немає правильної відповіді.

60. Управління фінансами корпорації є складовою:

- А) інвестиційної політики;
- Б) маркетингово-логістичної політики;
- В) загального управління;
- Г) немає правильної відповіді.

61. В основу організації фінансового управління покладені такі принципи:

- А) планування виробничої і фінансової діяльності;
- Б) формування фінансових надлишків;
- В) централізація фінансових ресурсів;
- Г) відповіді а і в правильні.

62. Корпорація організовує свою виробничу і фінансову діяльність на основі:

- А) стратегічного прогнозування;

- Б) тактичного планування;
- В) короткострокового і довгострокового планування;
- Г) немає правильної відповіді.

63. Для визначення можливостей економічного зростання корпорації розраховують:

- А) коефіцієнт внутрішнього зростання;
- Б) коефіцієнт інвестиційного зростання;
- В) коефіцієнт стійкого зростання;
- Г) відповіді а і в правильні.

64. Коефіцієнти маржі прибутку корпорації визначають:

- А) прибутковість операційної діяльності;
- Б) прибутковість інвестиційної діяльності;
- В) прибутковість продажу;
- Г) відповіді а і в правильні.

65. Найважливішим документом, який визначає хід складання плану розвитку корпорації в ринкових умовах є:

- А) прогноз прибутку;
- Б) прогноз капітальних вкладень;
- В) прогноз продажу;
- Г) прогнозу виробничих потужностей.

66. Балансовий метод ведення господарства передбачає:

- А) досягнення рівності між доходами і витратами;
- Б) досягнення рівня переважання доходів над витратами;
- В) усунення фактора збитковості;
- Г) оптимізацію витрат.

67. Хто організовує фінансову службу в корпорації:

- А) президент;
- Б) Рада директорів;
- В) віце-президент;
- Г) відповідальний за фінансовий відділ.

68. В основу організації фінансового управління корпорації покладені такі принципи:

- А) контроль за діяльністю зовнішніх фінансових джерел;
- Б) планування виробничої і фінансової діяльності;
- В) формування фінансових резервів;
- Г) формування грошового потоку корпорації.

69. Перспективне планування пов'язане з діяльністю корпорації на термін:

- А) від 1 до 5 років;
- Б) від 2 і більше років;
- В) до 10 років;
- Г) 5 і більше років.

70. Конкурентна позиція корпорації показує:

- А) норму прибутку на вкладений капітал;
- Б) місце на ринку даного товару чи товарної групи;
- В) суму внутрішніх грошових потоків;
- Г) немає правильної відповіді.

71. Внутрішній грошовий потік корпорації – це:

- А) прибуток після сплати податків;
- Б) прибуток мінус амортизація;
- В) прибуток від продажу;
- Г) прибуток мінус податки та мінус амортизація.

72. Показники норми прибутку і суми внутрішнього грошового потоку корпорації визначають:

- А) номінальну ціну цінних паперів корпорації;
- Б) ринкову ціну цінних паперів корпорації;
- В) вартість дивідендів корпорації;
- Г) відповіді А і В правильні.

73. Внутрішні джерела капіталу корпорації формуються за рахунок:

- А) грошових потоків від підприємницької діяльності;

- Б) випуску облігацій;
- В) емісії акцій;
- Г) інвестицій в довгострокові активи.

74. Зовнішні фонди корпорація залучає через:

- А) збільшення акціонерного капіталу;
- Б) продажу частини активів;
- В) випуск облігацій;
- Г) відповіді а і в правильні.

75. Потоки чистих фондів корпорації дають інформацію про:

- А) конкурентоспроможність на ринку;
- Б) дивідендну політику ;
- В) фінансовий стан;
- Г) немає правильної відповіді.

76. Операція, що забезпечує корпорацію джерелами фінансування – це:

- А) інвестування;
- Б) планування;
- В) розміщення цінних паперів на первинному ринку;
- Г) немає правильної відповіді.

77. Плече фінансового важеля – це:

- А) позиковий капітал фірми;
- Б) власний капітал фірми;
- В) співвідношення між капіталом фірми позиковим і власним;
- Г) немає правильної відповіді.

78. Дохід на одну просту акцію – це:

- А) це кінцевий фінансовий показник діяльності корпорації;
- Б) приріст рентабельності власного капіталу корпорації;
- В) приріст рентабельності позикового капіталу корпорації;
- Г) немає правильної відповіді.

79. Які існують типи дивідендної політики:

- А) поступового збільшення дивідендів;
- Б) виплата дивідендів акціями;
- В) постійних виплат;
- Г) усі відповіді правильні.

80. Які є причини, що спонукають компанії сплачувати дивіденди акціями:

- А) надлишок готівки;
- Б) необхідність інвестування готівкою;
- В) нестача готівки, коли настає час сплачувати дивіденди;
- Г) немає правильної відповіді.

81. Вартість капіталу – це:

- А) ціна, за якою об'єкт може бути проданий на відкритому конкурентному ринку;;
- Б) вартість капіталу фірми, що визначає загальну необхідну норму прибутку фірми;
- В) ціна, яку корпорація має сплатити за залучення коштів інвесторів і кредиторів;
- Г) немає правильної відповіді.

82. Вартість капіталу корпорації визначається:

- А) процентною ставкою;
- Б) депозитною ставкою;
- В) кредитною ставкою;
- Г) обліковою ставкою.

83. Доходи простих акцій мають такі грошові форми:

- А) дивіденди у грошовій формі;
- Б) курсові доходи;
- В) дохід від приросту курсу акцій;
- Г) відповіді А і Б правильні.

84. Балансова вартість однієї акції визначається:

- А) діленням акціонерного капіталу на номінальну вартість акцій;

- Б) діленням акціонерного капіталу на кількість випущених акцій;
- В) діленням акціонерного капіталу на ринкову вартість акцій;
- Г) немає правильної відповіді.

85. Ціна облігації визначається як:

- А) теперішня вартість;
- Б) минула вартість;
- В) майбутня вартість;
- Г) номінальна вартість.

86. Внутрішні фонди корпорації створюються за рахунок:

- А) чистого прибутку;
- Б) грошових потоків від операційної діяльності;
- В) продажу частини активів;
- Г) відповіді Б і В правильні.

87. Зовнішні грошові фонди корпорації залучаються шляхом:

- А) емісії нових акцій;
- Б) інвестування;
- В) використання власних ресурсів;
- Г) немає правильної відповіді.

88. Середньозважена вартість капіталу – це:

- А) ціна, яку корпорація має платити за залучення коштів інвесторів і кредиторів;
- Б) грошова одиниця, що використовується як капітал, тобто інвестується в певні активи з метою отримання доходу;
- В) вартість капіталу фірми, що визначає загальну необхідну норму її прибутку;
- Г) ціна простої акції з постійним зростанням дивідендів.

89. Найвірогідніша ціна, за якою об'єкт може бути проданий на відкритому ринку:

- А) ринкова вартість;
- Б) вартість капіталу;

- В) номінальна вартість;
- Г) теперішня вартість.

90. Під визначенням «ліквідаційна вартість» розуміється:

- А) об'єкт оцінки може бути реалізований на закритому ринку в обумовлений термін;
- Б) теперішня вартість майбутніх грошових потоків;
- В) об'єкт оцінки може бути реалізований на відкритому ринку в обумовлений термін;
- Г) немає правильної відповіді.

91. Розрахункова вартість з урахуванням ризику – це:

- А) відтворення об'єкта в ринкових умовах на дату оцінки;
- Б) теперішня вартість грошових потоків від цінних паперів;
- В) теперішня вартість майбутніх грошових потоків, яка визначається методом капіталізації очікуваних доходів від цінних паперів;
- Г) немає правильної відповіді.

92. Ліквідаційна вартість акції – це:

- А) це вартість акцій корпорації, відображена в її бухгалтерському балансі;
- Б) вартість, за якою здійснюється первинне розміщення цінних паперів;
- В) теперішня вартість грошових потоків від цінних паперів;
- Г) сума активів, що залишилася для розподілу між акціонерами після розрахунків з кредиторами, поділена на кількість акцій, що перебувають в обігу.

Критерії оцінювання результатів навчання

Успішність студента оцінюється шляхом проведення поточного контролю. Максимальна кількість балів за дисципліну, яку може отримати студент становить 100. Кожній сумі балів відповідає оцінка за національною шкалою та шкалою ECTS:

Шкала оцінювання успішності студентів

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
90-100	Відмінно	Зараховано	A
82-89	Добре		B
74-81			C
64-73			D
60-63	Задовільно		E
35-59	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання		FX
0-34	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		F

Розподіл балів для дисципліни є наступним:

$$70 \text{ (ПК)} + 30 \text{ (ІНДЗ)} = 100.$$

де 70 (ПК) – 70 максимальних балів з поточного контролю, які може набрати студент за семестр.

30 (ІНДЗ) – 30 максимальних балів, які може набрати студент за ІНДЗ.

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою. В кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$ПК = (70 * САЗ) / 5 = 10 * САЗ.$$

Бал з поточного контролю може бути змінений за рахунок заохочувальних або штрафних балів:

- студентам, які не мають пропусків занять протягом семестру (додається 2 бали);

- за участь в університетських студентських олімпіадах, наукових конференціях з даної дисципліни (додається 2 бали), на міжвузівському рівні (додаються 5 балів).

- за інші види навчально-дослідної роботи бали додаються за рішенням кафедри.

Бібліографічний список

1. Задихайло Д.В., Кібенко О.Р., Назарова Г.В. Корпоративне управління: Навчальний посібник. - Харків: Еспада, 2003. - 688 с.
2. Штерн Г.Ю. Корпоративне управління: Навч. посібник – Харків ХНАМГ, 2008.-273 с.
3. Допоміжна
4. Борзунов В.И. Принципы и методы корпоративного управления. - Сумы: Козацкий вал, 1998. - 25 с.
5. Гриньова В.М., Попов О.Є. Організаційно-економічні основи формування системи корпоративного управління в Україні. – Харків: Вид. ХДЕУ, - 2003. - 324 с.
6. Євтушевський В.А. Основи корпоративного управління: Навч. посібник. - К.: Знання-Прес, 2002.- 317 с.
7. Кибенко Е.Р. Корпоративное право Украины: Уч. пособие. – Харьков: Эспада, 2001. – 288 с.
8. Козаченко Г.В., Воронкова А.Е. Корпоративне управління: Підручник для вузів. - К.: Лібра, 2004. - 368 с.
9. Козаченко Г.В., Воронкова А.Е., Коренєв Е.Н. Основи корпоративного управління: Навч. посібник. - Луганськ: Вид. СЛУ, 2001. - 480 с.

10. Масютин С.А. Механизмы корпоративного управления. - М.: Финстатинформ, 2002.- 240 с.
11. Небава М.І. Теорія корпоративного управління: вузлові питання: Навч. посібник. – К.: Центр навч. літ-ри, 2004. – 295 с.
12. Управление акционерным обществом (корпоративное управление в Украине): пособие МФК. - К.: Столетие, 1999.- 196 с.
13. Храброва И.А. Корпоративное управление: вопросы интеграции. Аффилированные лица, организационное проектирование, интеграционная динамика. - М.: Альпина, 2000.- 198 с.
14. Штерн Г.Ю. Ситуационные задачи и практические задания для практических занятий по курсу «Корпоративное управление» для магистров направление « Менеджмент». - Харьков, ХНАГХ, 2005 – 89 с.

